

ÜHELT POOLT EUROOPA ÜHENDUSE
JA TEMA LIKMESRIIKIDE NING
TEISELT POOLT LÕUNA-AAFRIKA VABARIIGI VAHELINE
LEPING,
MILLEGA MUUDETAKSE
KAUBANDUS-, ARENGU- JA KOOSTÖÖLEPINGUT

BELGIA KUNINGRIIK,

BULGAARIA VABARIIK,

TŠEHHI VABARIIK,

TAANI KUNINGRIIK,

SAKSAMAA LIITVABARIIK,

EESTI VABARIIK,

IIRIMAA,

KREEKA VABARIIK,

HISPAANIA KUNINGRIIK,

PRANTSUSE VABARIIK,

ITAALIA VABARIIK,

KÜPROSE VABARIIK,

LÄTI VABARIIK,

LEEDU VABARIIK,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIK,

UNGARI VABARIIK,

MALTA,

MADALMAADE KUNINGRIIK,

AUSTRIA VABARIIK,

POOLA VABARIIK,

PORTUGALI VABARIIK,

RUMEENIA,

SLOVEENIA VABARIIK,

SLOVAKI VABARIIK,

SOOME VABARIIK,

ROOTSI KUNINGRIIK,

SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIK,

kes on EUROOPA ÜHENDUSE asutamislepingu osalised,

edaspidi „liikmesriigid”, ja

EUROOPA ÜHENDUS,

edaspidi „ühendus”,

ning

LÕUNA-AAFRIKA VABARIIK,

edaspidi koos „lepinguosalised”,

VÕTTES ARVESSE, et ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja tema liikmesriikide ning teiselt poolt Lõuna-Aafrika Vabariigi vahelisele kaubandus-, arengu- ja koostöölepingule kirjutati alla Pretorias 11. oktoobril 1999 ning see jõustus 1. mail 2004,

VÕTTES ARVESSE, et kaubandus-, arengu- ja koostöölepingu artiklitega 18 ja 103 on nähtud ette lepingu läbivaatamine viie aasta jooksul pärast selle jõustumist ning et 2004. aastal vaatasid lepinguosalistes lepingu läbi ja leppisid koostöönõukogu 23. novembri 2004. aasta ühisavalduses kokku vajaduses teha kaubandus-, arengu- ja koostöölepingusse teatud muudatusi,

VÕTTES ARVESSE, et kaubandus- ja kaubandusega seotud küsimusi käsitlevad kaubandus-, arengu- ja koostöölepingu sätteid vaadatakse läbi Euroopa Liidu ja Aafrika lõunaosas asuvate riikide vahelistel läbirääkimistel majanduspartnerluslepingu üle,

VÕTTES ARVESSE, et ühine tegevuskava, millega rakendatakse Lõuna-Aafrika Vabariigi ja Euroopa Liidu vahelist strateegilist partnerlust, on sõlmitud ning sellega on nähtud ette lepinguosaliste vahelise koostöö laienemine paljudesse valdkondadesse,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

ARTIKKEL 1

Kaubandus-, arengu- ja koostöölepingut muudetakse järgmiselt.

1) Preambulisse lisatakse uus kuues põhjendus:

„TUNNISTADES, et mitmepoolse desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise lepingute süsteemi kõik osad on äärmiselt olulised ning et kõikide sellest tulenevate kohustuste täitmisel tuleks saavutada edu, soovivad lepinguosalised käesolevasse lepingusse lisada sätte, millega võimaldatakse neil nimetatud küsimustes teha koostööd ja pidada poliitilist dialoogi.”

2) Artikli 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Euroopa Liidu ja Lõuna-Aafrika sisepoliitika ja rahvusvaheline poliitika tuginevad inimõiguste ülddeklaratsioonis sätestatud demokraatlike põhimõtete, põhiliste inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete austamisele ning artikli 91A lõigetes 1 ja 2 sätestatud desarmeerimist ja massihävitusrelvade leviku tõkestamist käsitlevates küsimustes tehtavale koostööle, mis on ka käesoleva lepingu oluliseks osaks.”

3) Artikkel 55 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 55

Infoühiskond ning info- ja sidetehnoloogia

1. Lepinguosalisel lepivad kokku koostöö tegemises infoühiskonna arendamisel ning info- ja sidetehnoloogia kui infoajastul sotsiaalmajanduslikku arengut võimaldavate vahendite rakendamisel. Koostöö eesmärgid on järgmised:

- a) edendada kõiki osapooli kaasava, arengule suunatud infoühiskonna arengut;
- b) toetada info- ja sidetehnoloogia valdkonna, sealhulgas VMKEde¹ kasvu ja arengut;
- c) toetada Lõuna-Aafrika piirkonna riikide vahelist koostööd kõnealuses valdkonnas ning üldisemalt mandri tasandil.

2. Koostöö hõlmab dialoogi, teabevahetust ja võimalikku tehnilist abi seoses infoühiskonna rajamise erinevate aspektidega. Siia kuuluvad:

- a) poliitika ja reguleerivad raamistikud, innovatiivsed ja avatud rakendused ja teenused ning oskuste arendamine;

---

¹ Väikesed, mikro- ja keskmise suurusega ettevõtjad
CE/ZA/et 7

- b) reguleerivate asutuste, avaliku sektori asutuste ning ettevõtlus- ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahelise suhtlemise hõlbustamine;
- c) uued rajatised, sealhulgas teadusuuringute ja haridusvõrgustikud, mille eesmärk on parandada võrkude vastastikust sidusust ning rakenduste koostalitlusvõimet;
- d) ühiste teadusuuringute ning selliste infoühiskonnaga seotud uue tehnoloogia valdkonna projektide edendamine ja rakendamine, mis on seotud tehnoloogiaarendusega.

Vastastikku kindlaks määratud projektide puhul, mis tulenevad eespool nimetatud küsimuste raames peetud arvamustevahetusest, tuleks kaaluda nende rakendamist arengukoostöö programmi kaudu.”

4) Artiklit 57 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 1 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„1. Selles valdkonnas tehtava koostöö eesmärgid on muu hulgas järgmised:”

- b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Koostöö eesmärgid on eelkõige järgmised:

- a) toetada asjakohase energiapoliitika, selle reguleeriva raamistiku ja infrastruktuuri arengut Lõuna-Aafrikas;

- b) tagada energiaallikate mitmekesistamise kaudu energia varustuskindlus Lõuna-Aafrikas;
- c) parandada energiaettevõtjate tegevusstandardeid tehnilisest, majanduslikust, keskkonna ja rahanduslikust seisukohast, eelkõige elektrienergia ja vedelkütuste sektoris;
- d) hõlbustada kohalike ekspertide võimekuse suurendamist, eelkõige üldise ja tehnilise väljaõppe kaudu;
- e) töötada välja uued ja taastuvad energiaallikad ning toetada riikliku ja maapiirkondade energiavajaduse ja elektrienergiavarustuse infrastruktuuri;
- f) ratsionaliseerida energiakasutust hoonetes ja tööstuses, eelkõige energiatõhususe edendamise kaudu;
- g) edendada keskkonnasäästlike ja puhtamate energiatehnoloogiate vastastikust siiret ja kasutamist;
- h) edendada koostööd energiasektori reguleerimises Lõuna-Aafrika piirkonnas;
- i) edendada Lõuna-Aafrikas piirkondlikku energeetikaalast koostööd.”;

c) artiklile 57 lisatakse järgmine lõige:

„3. Koostöö hõlmab Lõuna-Aafrika tegevust Euroopa Liidu vaesuse likvideerimise ja säästva arengu energeetikaalgatuse, Johannesburgi rakenduskava eesmärkide ning ÜRO säästva arengu komisjoni raames.”

5) Artiklit 58 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punktis a asendatakse sõnad „tervishoiu- ja ohutusstandardeid” sõnadega „tervishoiu-, ohutus- ja keskkonnastandardeid”;

b) lõike 1 punkti b teine lause asendatakse järgmisega: „Koostöö peaks hõlmama vastastikku kasuliku õhkonna loomist investeringute meelitamiseks sellesse sektorisse, eelkõige VKEdesse¹, ning peaks kaasama varem ebasoodsas olukorras olnud kogukondi.”;

c) lõikele 1 lisatakse järgmine punkt

„d) toetada poliitikat ja programme, mis edendavad mineraalide kohalikku rikastamist ning mis loovad koostöövõimalusi mineraalide rikastamise valdkonna arendamiseks.”;

d) lõike 1 punkt d nummerdatakse ümber lõike 1 punktiks e;

---

¹ Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted
CE/ZA/et 10

e) lõike 2 lõppu lisatakse sõnad „ja Aafrika kaevanduspartnerluse raames”.

6) Artiklit 59 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punkti b lisatakse pärast sõnu „vajaduste rahuldamiseks” sõnad „turvaline ja”;

b) lõike 2 punkti c lisatakse pärast sõna „õhu-” sõna „, raudtee-”;

c) lõikele 2 lisatakse järgmised punktid:

„d) transpordi ohutus- ja turvalisusalast poliitikat ja tegevust käsitleva teabe vahetamine ning sellealase koostöö parandamine, eelkõige mere-, lennu- ja maismaatranspordi valdkonnas, sealhulgas intermodaalsed kaubavood;

e) transpordipoliitika ja reguleerivate raamistike ühtlustamine poliitilise dialoogi tugevdamise kaudu ning reguleerimist käsitleva ja operatiivse oskusteabe vahetamine pädevate ametiasutustega;

f) partnerluste arendamine globaalsete satelliitnavigatsioonisüsteemide valdkonnas, sealhulgas teadusuuringud ja tehnoloogiaarendus, ning nende rakendamine säästva arengu nimel.”

7) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 59A

Meretransport

1. Merekaubanduse arengu soodustamiseks julgustavad lepinguosalised oma pädevaid asutusi, laevandusettevõtjaid, sadamaid, asjakohaseid uurimisasutusi, ekspedeerimis- ja tollivormistusettevõtteid, logistikaettevõtteid, ülikoole ja kolledžeid tegema koostööd järgmistes valdkondades (loetelu pole ammendav):

- a) arvamuste vahetamine küsimustes, mis käsitlevad nende tegevust rahvusvahelistes mereorganisatsioonides;
- b) meretransporti ja turukorraldust käsitlevate õigusaktide väljatöötamine ning nende täiustamine;
- c) jõupingutuste tegemine rahvusvahelise merekaubaveo teenuste osutamiseks lepinguosaliste sadamate ja laevastike tõhusa kasutamise ja haldamise teel;
- d) rahvusvaheliselt siduvate mereohutusstandardite ja õigusnormide jõustamine ning merereostuse vältimine;
- e) merendusala hariduse ja koolituse edendamine, eelkõige meremeeste väljaõppe edendamine;

f) töötajate, teadusinfo ja tehnoloogia vahetamine;

g) jõupingutuste suurendamine meresõiduturvalisuse parandamiseks.

2. Lepinguosalsed kinnitavad taas oma kindlat kohustust täita asjaomaseid ratifitseeritud rahvusvahelisi konventsioone, millega reguleeritakse ohtlike bioloogiliste, keemiliste ja tuumamaterjalide transporti, ning nõustuvad tegema nimetatud küsimustes nii kahepoolset kui ka mitmepoolset koostööd.

3. Kõnealune koostöö võiks toimuda turvalisuse ja keskkonnaga seotud valdkondades ühiselt välja töötatud suutlikkuse suurendamise programmide raames.”

8) Artiklit 60 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) edendada toodete ja turgude, inimressursside ja institutsionaalsete struktuuride arendamist;”

b) lõike 1 punkt e asendatakse järgmisega:

„e) teha koostööd kogukondliku turismi arendamisel ja edendamisel;”

c) lõike 2 punkt e asendatakse järgmisega:

„e) koostöö edendamine piirkondlikul ja mandri tasandil.”

9) Artiklit 65 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1 asendatakse sõnad „toimub poliitilise dialoogi ja partnerluse kontekstis” sõnadega „toimub poliitilise dialoogi, partnerluse ja abi tõhustamise kontekstis”;

b) lõike 3 lõppu lisatakse sõnad „ja eelkõige saavutada aastatuhande arengueesmäärke”.

10) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 65A

Aastatuhande arengueesmärgid

Lepinguosalised kinnitavad taas oma võetud kohustust saavutada aastatuhande arengueesmärgid 2015. aastaks. Lepinguosalised nõustuvad ka kahekordistama oma jõupingutusi, et täita Monterrey arengu rahastamise kohustused¹ ning saavutada Johannesburgi rakenduskava² eesmärgid. Lisaks avaldavad lepinguosalised toetust Aafrika Liidule ja tema sotsiaalmajanduslikule programmile ning eraldavad ühiselt vahendid selle rakendamiseks.”

---

¹ Arengu finantseerimise alane rahvusvaheline konverents toimus 2002. aasta märtsis Monterrey's, Mehhikos, mille tulemuseks oli Monterrey konsensus ning mitmed vastuvõetud kohustused arenguabi finantseerimiseks tulevikus ning vaesuse kaotamiseks maailmas.

² Ülemaailmne säästva arengu tippkohtumine.

11) Artiklit 66 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Arengukoostöö valdkonnad määratakse kindlaks ühiselt kokkulepitud mitmeaastast programmitööd käsitlevate dokumentidega, sealhulgas ELi liikmesriikidega kokkulepitud programmitöö ühisdokumentiga, kooskõlas ELi asjakohaste koostöövahenditega.”;

b) lõikes 2 asendatakse sõnad „valitsusväliste arengupartnerite ja asjaosaliste” sõnadega „valitsusväliste osaliste”;

c) lõikest 3 jäetakse välja sõna „eelnevalt” ning sõna „olnud” asendatakse sõnaga „olevatele”.

12) Artikkel 67 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 67

Abikõlblikud abisaajad

Koostööpartnerid, kes on rahalise ja tehnilise abi osas abikõlblikud, on riigi-, maakonna- ja kohalikud asutused, avalik-õiguslikud asutused, valitsusvälised osalised ning piirkondlikud ja rahvusvahelised organisatsioonid ja institutsioonid.”

13) Artiklit 68 muudetakse järgmiselt:

- a) lõikes 1 asendatakse sõnad „järelevalve- ja auditeerimistoiminguid” sõnadega „järelevalve-, auditeerimis- ja muid toiminguid”;
- b) lõike 2 punktis c asendatakse sõnad „valitsusväline partner” sõnadega „valitsusväline osaline”;
- c) lõikes 4 asendatakse sõnad „Võib otsida” sõnaga „Otsitakse”.

14) Artiklit 69 muudetakse järgmiselt:

- a) lõikest 1 jäetakse välja sõnad „mis põhineb artiklis 66 esitatud prioriteetidest tuletatud konkreetsetel eesmärkidel ning”;
- b) lõikes 2 asendatakse sõnad „Mitmeaastasele suunavale programmile lisatakse” sõnadega „Kokkulepetes ja/või lepingutes, milles käsitletakse üksikprojekte ja -programme, määratakse kindlaks”.

15) Artiklit 71 muudetakse järgmiselt:

- a) lõikes 1 asendatakse sõna „rahastamisettepanekus” sõnadega „iga-aastases tegevuskavas”;

- b) lõikes 2 asendatakse sõna „rahastamisettepaneku” sõnadega „iga-aastase tegevuskava”.
- 16) Artiklit 73 muudetakse järgmiselt:
- a) lõikes 1 asendatakse sõnad „Lõuna-Aafrika ning AKV riikide” sõnadega „Lõuna-Aafrika, AKV riikide ning EÜ abi lahtisidumise eeskirjade kohaselt abikõlbulike riikide ja territooriumide”;
  - b) lõikes 2 asendatakse sõnad „Lõuna-Aafrikast või AKV riikidest” sõnadega „Lõuna-Aafrikast, AKV riikidest või EÜ abi lahtisidumise eeskirjade kohaselt abikõlbulikest riikidest ja territooriumidelt.”
- 17) Artiklis 76 asendatakse sõna „koostöö nõukogu” sõnadega „ELi Nõukogu”.
- 18) Artiklis 77 asendatakse sõna „koostöö nõukogu” sõnadega „ELi Nõukogu”.
- 19) Artiklit 79 muudetakse järgmiselt:
- a) artikli pealkirjast jäetakse välja sõna „Juhtiv”;

b) artikli tekstist jäetakse välja sõna „juhtiva”.

20) Artikli 82 lõike 2 esimene lause jäetakse välja.

21) Artikkel 83 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 83

Teadus ja tehnoloogia

1. Lepinguosalised loovad vastastikku kasulikke teadus- ja tehnoloogiaalaseid partnerlusi, edendades Euroopa Liidu raamprogrammide kohast koostööd 1997. aasta novembris sõlmitud teadus- ja tehnoloogiaalase koostöölepingu ning käesoleva lepingu ja muude asjakohaste vahendite raames. Lepinguosalised pööravad Lõuna-Aafrika säästva majanduskasvu ja arengu toetamiseks erilist tähelepanu teaduse ja tehnoloogia rakendamisele kooskõlas käesoleva lepinguga, ülemaailmse säästva arengu kava edendamisele ning Aafrika teadus- ja tehnoloogilise potentsiaali tugevdamisele.

Lepinguosalised peavad korrapäraselt dialoogi, et määrata ühiselt kindlaks teadus- ja tehnoloogiaalase koostöö prioriteedid.

2. Koostöösuhe hõlmab muu hulgas küsimusi, mis on seotud teaduse ja tehnoloogiaga, mis on kavandatud vaesuse vähendamise programmide jaoks, teadus- ja tehnoloogiapoliitiliste kogemuste vahetamisega, teadusuuringute ja innovatsioonialaste partnerlustega, mis toetavad majanduskoostööd ja töökohtade loomist, koostööga ülemaailmsetes eesliiniuuringu programmides ja ülemaailmsetes teadusuuringute infrastruktuurides, toetusega Aafrika mandri ja piirkondlikele teadus- ja tehnoloogiaprogrammidele, teadus- ja tehnoloogiaalase mitmepoolse dialoogi ja partnerluse toetamisega, mitmepoolsest ja kahepoolsest teadus- ja tehnoloogiaalasest koostööst tuleneva sünergia kasutamise, inimkapitali arendamise ja teadlaste ülemaailmse liikuvusega ning kooskõlastatud ja suunatud koostööga konkreetsetes teadus- ja tehnoloogiaalastes valdkondades, mille lepinguosalisel on ühiselt kindlaks määratud.”

22) Artiklit 84 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 1 lõppu lisatakse sõnad „, sealhulgas ÜRO ja teiste mitmepoolsete foorumite kontekstis.”;
- b) lõikes 3 lisatakse sõnade „veekvaliteedi kontrollimisega” järel sõnad „õhu kvaliteediga”; ning sõnad „kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisega” asendatakse sõnadega „kliimamuutuse põhjuste ja mõjuga”.

23) Artikkel 85 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 85

Kultuur

1. Üldsäte, poliitiline dialoog

- a) Lepinguosalised kohustuvad tegema koostööd kultuuri valdkonnas, et edendada üksteisemõistmist ning Lõuna-Aafrika ja Euroopa Liidu liikmesriikide kultuuri(de) tundmist.
- b) Lepinguosalised püüavad kultuuri valdkonnas luua poliitilise dialoogi, eelkõige seoses Lõuna-Aafrika ja Euroopa Liidu konkurentsivõimelise kultuuritööstuse tugevdamise ja arendamisega.

2. Kultuuriline mitmekesisus ja kultuuridevaheline dialoog

Lepinguosalised kohustuvad tegema koostööd asjakohaste rahvusvaheliste foorumite raames (nt UNESCO), et parandada kultuurilise mitmekesisuse kaitset ja edendamist ning soodustada kultuuridevahelist dialoogi rahvusvahelisel tasandil.

3. Kultuurialane koostöö ja kultuurivahetus

Lepinguosalised soodustavad koostööd kultuuritegevuses, osalemist üritustel ning kultuurivahetust Lõuna-Aafrika ja Euroopa Liidu kultuurivallas tegutsejate vahel.”

24) Artikli 86 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Lepinguosalised peavad dialoogi töehõive ja sotsiaalpoliitika valdkonnas. See hõlmab muu hulgas küsimusi, mis on seotud apartheidijärgse ühiskonna sotsiaalsete probleemide, vaesuse leevendamise, inimväärse tööga kõigile, sotsiaalkaitse, tööpuuduse, sugudevahelise võrdsuse, naiste vastu suunatud vägivalda, laste õiguste, puuetega inimeste, eakate inimeste, noorte, töösuhete, rahvatervise, tööohutuse ja rahvastikuga.”

25) Artikkel 90 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 90

Koostöö ebaseaduslike uimastite valdkonnas

1. Lepinguosalised teevad oma volituste ja pädevuse piires koostööd, et tagada tasakaalustatud ja integreeritud lähenemisviis uimastiprobleemi lahendamiseks.

Uimastipoliitika ja sellealaste meetmete eesmärk on vähendada ebaseaduslike uimastite tarnimist, nende salakaubandust ja nõudlust selliste uimastite järele, samuti tõkestada lähteainete kuritarvitamist.

2. Lepinguosalised lepivad kokku nende eesmärkide saavutamiseks tehtava koostöö vahendites. Meetmed põhinevad 1998. aastal uimastite vastu võitlemisele pühendatud ÜRO Peaassamblee eriistungjärgul kokku lepitud põhimõtetest ning põhiliste inimõiguste täielikul austamisel.”

26) Artiklit 91 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Isikuandmete kaitse”;

b) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Lepinguosalisel teevad koostööd, et parandada isikuandmete kaitse taset ja viia see vastavusse kõige kõrgemate rahvusvaheliste standarditega, nagu isikuandmete elektrooniliste failide reguleerimise suunised, mida ÜRO Peaassamblee on 20. novembril 1990. aastal muutnud, ning hõlbustada andmete vahetamist kooskõlas kohaldatavate riiklike õigusaktidega, järgides seejuures kõige kõrgemaid rahvusvahelisi standardeid, sealhulgas põhiõiguste kaitset.”;

c) lõige 3 jäetakse välja.

27) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 91A

Massihävitusrelvad ja nende kandevahendid

1. Pidades silmas kõnealuste küsimuste tähtsust rahvusvahelise stabiilsuse ja julgeoleku seisukohast, lepivad lepinguosalisel kokku, et teevad koostööd ja tegutsevad desarmeerimise ja tuumarelvade leviku tõkestamise mitmepoolse süsteemi tugevdamise ning selles kontekstis kõigi massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku tõkestamise nimel asjakohastest lepingutest ja kokkulepetest tulenevate kehtivate kohustuste ning muude asjakohaste rahvusvaheliste kohustuste täieliku järgimise ja riiklikul tasandil täitmise kaudu.

2. Lisaks lepivad lepinguosalisel kokku, et teevad koostööd ja tegutsevad kõnealuste eesmärkide saavutamise nimel järgmiselt:

- a) võtavad meetmeid, et vajadusel kirjutada alla muudele asjakohastele rahvusvahelistele desarmeerimise ja tuumarelva leviku tõkestamise vahenditele, ratifitseerida need või ühineda nendega, ning rakendavad ja järgivad täielikult kõiki rahvusvahelisi õiguslikult siduvaid vahendeid;
  - b) loovad ja/või säilitavad tõhusa riikliku ekspordikontrollisüsteemi, kontrollides nii massihävitusrelvadega seotud kaupade ekspordi kui ka transiiti, sealhulgas massihävitusrelvadega seotud kahese kasutusega tehnoloogiate lõppkasutust, ning võtavad ekspordikontrolli eeskirjade rikkumise puhul tõhusaid meetmeid, sealhulgas selliseid, mis tuginevad kriminaalõigusele.
3. Lepinguosaliselised lepivad kokku, et käesoleva artikli lõiked 1 ja 2 moodustavad käesoleva lepingu olulise osa. Lepinguosaliselised lepivad kokku, et nad loovad korrapärase poliitilise dialoogi, mille raames täiendatakse ja tugevdatakse nende koostööd kõnealuses valdkonnas preambulis sätestatud põhimõtete alusel.”

„Artikkel 91B

Terrorismivastane võitlus

1. Lepinguosaliselised mõistavad kindlalt hukka kõik terroristlikud aktid, meetodid ja tavad kõigis nende vormides ja ilmingutes ning peavad neid kuritegelikuks ja õigustamatuks, sõltumata toimumiskohast ja toimepanijast.

2. Lisaks tunnistavad lepinguosalised kindlalt, et terrorismi ohjeldamiseks on vaja põhjalikult tegeleda ka terrorismi levikut soodustavate tingimustega. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kindlat tahet töötada välja ulatuslikud tegevusprogrammid, mille eesmärk on kõrvaldada nimetatud tingimused, ning rakendada neid. Lepinguosalised rõhutavad, et terrorismivastases võitluses tuleb täielikult austada rahvusvahelist õigust, inimõigusi ja pagulasõigust ning kõik meetmed peavad tuginema kindlalt õigusriigi põhimõtetele. Lepinguosalised toonitavad, et tõhusad terrorismivastased meetmed ja inimõiguste kaitse ei ole vastuolulised eesmärgid, vaid need täiendavad ja tugevdavad üksteist.

3. Lepinguosalised rõhutavad ÜRO ülemaailmse terrorismivastase strateegia rakendamise tähtsust ning oma soovi töötada selle eesmärgi nimel. Nad pühenduvad jätkuvalt võimalikult kiire kokkuleppe saavutamisele rahvusvahelise terrorismivastase võitluse tervikliku konventsiooni suhtes.

4. Lepinguosalised lepivad kokku, et teevad koostööd terroriaktide ennetamisel ja tõkestamisel vastavalt ÜRO põhikirjale, rahvusvahelisele õigusele, asjakohastele konventsioonidele ja vahenditele ning oma vastavatele õigusaktidele ja eeskirjadele. Koostööd tehakse eelkõige:

- a) ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni nr 1373 (2001) ja teiste asjakohaste ÜRO resolutsioonide vastastikuse rakendamise ning kohaldavate rahvusvaheliste konventsioonide ja vahendite kontekstis;
- b) vahetades teavet terrorirühmituste ja nende toetusvõrgustike kohta, kusjuures kõnealune teabevahetus toimub vastastikuse kokkuleppe alusel ning kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja riiklike õigusaktidega;

- c) vahetades teavet terrorismivastases võitluses kasutatavate vahendite ja meetodite kohta, sealhulgas tehnilistes valdkondades ja koolitusvaldkonnas, ning vahetades terrorismi ennetamise alal saadud kogemusi.”

„Artikkel 91C

Rahapesu ja terrorismi rahastamine

1. Lepinguosalisel lepivad kokku vajaduses teha igakülgeid jõupingutusi ja igakülgeid koostööd, et takistada oma rahandussüsteemide kasutamist rahapesuks seoses kuritegelikul teel, eeskätt ebaseaduslike uimastite ja psühhotroopsete ainete seotud kuritegudest saadud tuludega.
2. Selles valdkonnas tehtav koostöö võib hõlmata tehnilist ja haldusabi, eesmärgiga edendada eeskirjade rakendamist ning selliste rahapesu- ja terrorismi rahastamise vastaseks võitluseks sobivate standardite ja mehhanismide tõhusat toimimist, mis on samaväärsed rahvusvaheliste standardite ja eelkõige rahapesuvastase töökonna (FATF) soovitusetega.”

„Artikkel 91D

Organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus

Lepinguosalisel lepivad kokku, et nad teevad koostööd organiseeritud ja finantskuritegevuse vastases võitluses, sealhulgas korrupsioonivastases võitluses. Sellise koostöö eesmärk on eelkõige rakendada ja edendada asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid ja vahendeid, nagu ÜRO rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise konventsioon ja selle lisaprotokollid ning ÜRO korrupsioonivastane konventsioon.”

„Artikkel 91E

Väike- ja kergrelvad

Lepinguosalised tunnistavad, et väike- ja kergrelvade ebaseaduslik tootmine, varumine, omamine ja kaubandus ning nende liigne kogunemine ja järelevalveta levik on ikka veel peamine ebastabiilsust põhjustav tegur ning seab ohtu ohutuse, julgeoleku ja säästva arengu. Seepärast lepivad lepinguosalisel kokku, et nad jätkavad tihedat koostööd väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse kõigi aspektide ennetamisel, tõkestamisel ja likvideerimisel, ja arendavad seda koostööd edasi, nagu see on sätestatud ÜRO tegevusprogrammis, ning pööravad tähelepanu väike- ja kergrelvade liigse kogunemise probleemile. Lepinguosalised lepivad kokku rahvusvahelisest õigusest ja asjakohastest konventsioonidest, samuti asjakohastest mitmepoolsetest vahenditest tulenevate kohustuste ranges järgimises ning nende täielikus täitmisel.”

„Artikkel 91F

Palgasõdurid

Lepinguosalised kohustuvad looma korrapärase poliitilise dialoogi ning tegema koostööd palgasõdurite tegevuse ennetamiseks kooskõlas rahvusvahelistest konventsioonidest ja õigusaktidest tulenevate kohustuste ning oma vastavate õigusaktide ja eeskirjadega, millega kõnealuseid kohustusi rakendatakse.”

„Artikkel 91G

Rahvusvaheline Kriminaalkohus

Soovides otsustavalt lõpetada karistamatus, edendada rahvusvahelist rahu ja julgeolekut ning austada rahvusvahelist õigusemõistmist, avaldavad lepinguosalisel veel kord toetust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule ja tema tööle. Lisaks lepivad lepinguosalisel kokku, et nad teevad koostööd Rooma statuudi ja sellega seotud õigusaktide üldkehtivuse ja kõikehõlmavuse edendamiseks ning tugevdavad oma koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga ja aitavad kaasa tema tööle.”

„Artikkel 91H

Rändealane koostöö

1. Rändega seotud küsimusi arutatakse põhjaliku poliitilise dialoogi raames, kajastades selle teema olulisust lepinguosaliste jaoks.

Lepinguosalised kinnitavad veel kord nende kehtivate kohustuste täitmist, mis tulenevad rändega seotud rahvusvahelisest õigusest ning mille eesmärk on tagada inimõiguste austamine ja igasuguse päritolul, sool, rassil, keelel ja usul põhineva diskrimineerimise kaotamine.

2. Lepinguosaliste vahelise koostöö tugevdamiseks hõlmab nimetatud dialoog laiaulatuslikku ja terviklikku tegevuskava, sealhulgas järgmist:

- a) lepinguosaliste territooriumil seaduslikult elavate välisriigi kodanike õiglane kohtlemine, sellise integratsioonipoliitika rakendamine, mille eesmärk on anda nimetatud välisriigi kodanikele lepinguosaliste kodanike õigustega võrreldavad õigused ja panna neile lepinguosaliste kodanike kohustustega võrreldavad kohustused, võrdse kohtlemise edendamise majandus-, ühiskondlikus ja kultuurielus ning rassismi, ksenofoobia ja nendega seotud sallimatuse ja vägivalla vastu suunatud kaitsemeetmete arendamine;
- b) ELi liikmesriigid peaksid kohtlema nende territooriumil seaduslikult töötavaid lõunaaafriklasi seoses töö-, palga- ja töölt vabastamise tingimustega samaväärselt oma kodanikega. Samal moel ei tohi Lõuna-Aafrika diskrimineerida ELi töötajaid, kes töötavad seaduslikult tema territooriumil;
- c) vastastikust huvi pakkuvad viisaküsimused, sealhulgas riiki sisenemise korra lihtsustamine nii Lõuna-Aafrika kodanikele, kes külastavad ELi, kui ka ELi liikmesriikide kodanikele, kes külastavad Lõuna-Aafrikat;
- d) reisidokumendi turvalisuse ja identimisega seotud küsimused;

- e) rände ja arengu vahelised seosed, sealhulgas:
- strateegiad, mille eesmärk on vähendada vaesust, parandada elu- ja töötingimusi, luua töökohti ning arendada asjakohaseid oskusi;
  - migrantide-poolse oma koduriigi arengus osalemise hõlbustamine;
  - koostöö eesmärgiga suurendada eelkõige tervishoiu ja hariduse valdkonna suutlikkust korvata oskustöölise äravoolust tingitud negatiivset mõju Lõuna-Aafrika säästvate arengule ning
  - võimalused seaduslike, kiirete ja kulutasuvate rahaülekannete hõlbustamiseks;
- f) rahvusvahelise kaitse alaste siseriiklike õigusaktide ja tavade väljatöötamine ning rakendamine, et täita ÜRO pagulasseisundi konventsiooni ja selle 1967. aasta protokollide ning tagada mittetagasisaatmise põhimõtte austamine;
- g) tõhusa ja ennetava poliitika väljatöötamine ebaseadusliku sisserände, migrantide ebaseaduslikult üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse vastu võitlemiseks, sealhulgas inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse võrgustikega võitlemine ning ohvriks langenud inimeste kaitsmine;
- h) piirikontrolli, sealhulgas suutlikkuse suurendamise, koolituse, hea tava jagamise ning tehnilise abiga seotud asjakohased küsimused;
- i) kõik tagasipöördumise ja tagasivõtmisega seotud küsimused, sealhulgas vajadus korraldada tagasipöördumine inimlikul ja väärikal moel ning täielikult inimõigusi austades, ning vabatahtliku tagasipöördumise soodustamine.

3. a) Ebaseadusliku sisserände ärahoidmiseks ja vähendamiseks tehtava koostöö raames lepivad lepinguosalised kokku, et võtavad tagasi oma ebaseaduslikud migrandid. Selleks:

- on iga ELi liikmesriik nõus kõikide oma ebaseaduslikult Lõuna-Aafrika territooriumil viibivate kodanike tagasisaatmise ja -võtmisega Lõuna-Aafrika nõudmisel ja täiendavate formaalsusteta;
- on Lõuna-Aafrika nõus kõikide oma ebaseaduslikult ELi liikmesriikide territooriumil viibivate kodanike tagasisaatmise ja -võtmisega vastava ELi liikmesriigi nõudmisel ja täiendavate formaalsusteta.

ELi liikmesriigid ja Lõuna-Aafrika annavad selleks oma kodanikele vajalikud isikut tõendavad dokumendid. Kui isiku kodakondsus või isikuandmed ei ole selged, lepivad lepinguosalised kokku oma väidetavate kodanike identimises.

b) Lepinguosaliste taotlusel alustatakse läbirääkimisi, et heas usus ja asjakohaseid rahvusvahelise õiguse eeskirju vajalikul viisil arvesse võttes sõlmida kahepoolne leping, milles käsitletakse lepinguosaliste kodanike tagasivõtmise ja -saatmisega seotud erikohustusi. Kui lepinguosalised seda vajalikuks peavad, võib nimetatud lepinguga hõlmata ka kolmanda riigi kodanike ja kodakondsuseta isikute tagasivõtmise korda. Sellise lepinguga sätestatakse nimetatud korra kohaldamisalasse kuuluvate isikute kategooriaid käsitlevad üksikasjad ning nende tagasivõtmise ja -saatmise kord.”

28) Artikkel 94 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 94

Toetused

Toetuste vormis antav rahaline abi kaetakse rahalistest vahenditest, mis on eraldatud ühenduse eelarveridadelt arengu- ja rahvusvahelise koostööga seotud tegevusteks, mida rahastatakse nendelt eelarveridadelt. Taotluste esitamise ja heakskiitmise, rakendamise ning järelevalve/hindamise menetlus toimub asjaomase eelarvereaga seotud üldtingimuste kohaselt.”

29) Protokolli nr 1 IV lisas muudetakse Lõuna-Aafrika keelte versioone järgmiselt:

Sõnad „Die uitvoerder van die produkte gedek deur hierdie dokument (doeanemagtiging No ...(1)) verklaar dat, uitgesonderd waar andersins duidelik aangedui, hierdie produkte van ... voorkeuroorsprong (2) is” asendatakse sõnadega „Die uitvoerder van die produkte gedek deur hierdie dokument (doeanemagtigingsno. ...(1)) verklaar dat, behalwe waar duidelik anders aangedui word, hierdie produkte van ... voorkeuroorsprong (2) is”.

ARTIKKEL 2

Käesolev leping on sõlmitud kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles ning Lõuna-Aafrika Vabariigi ametlikes keeltes, välja arvatud inglise keel, nimelt afrikaani, koosa, ndebele, pedi, sotho, svaasi, tsvana, tsonga, suulu ja venda keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

ARTIKKEL 3

1. Ühendus, liikmesriigid ja Lõuna-Aafrika Vabariik kiidavad käesoleva lepingu heaks oma menetluste kohaselt.
2. Lepinguosalised teatavad üksteisele lõikes 1 osutatud menetluste lõpuleviimisest. Heakskiitmiskirjad antakse hoiule Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaati.

ARTIKKEL 4

Käesolev leping jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuule, mil lepinguosalised on üksteisele teatanud vajalike menetluste lõpuleviimisest.